

عنوان کتاب: دین و زندگی

درس ۳: حقیقت بندگی

موضوع: توحید عبادی

توحیدعبادی:

- ثمره و نتیجه‌ی توحید نظری (اعتقاد به وحدانیت خدا در خالقیت، مالکیت، ولایت و ربوبیت) است.
- خدا که تنها خالق و آفریننده و یگانه سرپرست و اداره‌کننده‌ی جهان است ← تنها موجود شایسته‌ی پرستش و تنها معبود واقعی است ← توحید عبادی معلول توحید نظری است.
- تعریف: پرستش خدای واحد، تسلیم فرمان او بودن و انجام کارها به قصد اطاعت و کسب رضایت او.
- آیه: ﴿إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ فَاعْبُدُوهُ﴾ هذا صراط مستقیم، همانا خدا پروردگار من و شما است، پس او را عبادت کنید. این راه راست است. ﴿
- توحید عبادی نتیجه‌ی توحید نظری (در اینجا توحید ربوبی) است.
- راه راست، همان بندگی و عبادت خدا است.

- شعر:

«بر آستان جانان گر سر توان نهادن گلبنگ سربلندی بر آستان توان زد»

- نکته: لازمه‌ی توحید عبادی، اطاعت از پیامبر و ائمه است ← چرا که آن‌ها مسیر و مجرای رسیدن پیام الهی به ما هستند (تا زمانی که پیام به ما نرسد، نمی‌توانیم از آن اطاعت کنیم).

• آیه: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اطِيعُوا اللَّهَ وَ اطِيعُوا الرَّسُولَ وَ اُولَى الْأَمْرِ مِنْكُمْ﴾

عنوان کتاب: دین و زندگی

درس ۳: حقیقت بندگی

موضوع: توحید و شرک عبادی در بعد فردی

بعد فردی:

- توحید عبادی:

- کسی که فقط خدا را بپرستد و اطاعت کند، موحد است.
 - او تلاش می‌کند کارها، تصمیمات، کشش‌ها و تمایلاتش به سوی خدا و بر محور بندگی او باشد.
 - در همه‌ی کارها رضایت خدا را در نظر دارد.
 - هر چه در بندگی پیش می‌رود (علت)
- امیال و غرایز خود را تنظیم و کنترل می‌کند. (معلول)
 ■ گرایش‌های برتر در او ظهور بیشتری می‌یابد.
- دارای شخصیت یگانه و یکپارچه در جهت پرستش خدا است.

عنوان کتاب: دین و زندگی

درس ۳: حقیقت بندگی

موضوع: توحید و شرک عبادی در بعد فردی

- شرک عبادی:

- کسی که به جای اطاعت از خدا از هوای نفس خود یا دیگران اطاعت می‌کند، مشرک است.
- کارهایش برای رسیدن به خواهش‌های نفسانی یا خوشامد دیگران است.
- تحت سلطه‌ی خواسته‌های نفسانی (خود یا دیگران) است (علّت ۱)

- {

 - چند شخصیتی است.
 - جهت‌گیری‌های متفرّق دارد
 - در خدمت معبودهای گوناگون قرار می‌گیرد (علّت ۲).
}
(معلول ۱)

♦ هر کدام او را به سویی می‌کشند و آرامشش سلب می‌شود. (معلول ۲)

عنوان کتاب: دین و زندگی

درس ۳: حقیقت بندگی

موضوع: توحید و شرک عبادی در بعد اجتماعی

- توحید عبادی:

- نظام اجتماعی باید در جهت خدا و اطاعت از او یگانه و یکپارچه شود.

- در جامعه باید به جای خواست‌ها و تمایلات فردی، فرمان خدا حاکم شود.

- از طاغوت و ظالمان فرمانبرداری نشود.

- تمام مناسبات سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و... در جهت رضای خدا انجام شود.

- شرک عبادی:

- افراد جامعه به دنبال خواست‌ها و تمایلات شخصی باشند و منافع خود را محور کارها قرار دهند و اهل ایثار و کمک نباشند: ←

• تفرقه و تضاد زیاد می‌شود.

• امکان رشد و تعالی از بین می‌رود.

• انسان‌های ستم‌گر در جامعه قدرت می‌گیرند.

- در جامعه مشرک از حاکمیت خدا حرفی نیست ← حاکمیت طاغوت محور است.

عنوان کتاب: دین و زندگی

درس ۳: حقیقت بندگی

موضوع: نکات مشترک ابعاد توحید عبادی

- بعد فردی و اجتماعی مشابهند ← اگر فردی موحّد باشد (توحید عملی) ← شخصیت او متعادل، متوازن و زیبا می‌شود ← جامعه‌ی موحّد هم ← در روابط فرهنگی و مناسبات اقتصادی به تعادل، توازن، هماهنگی و انسجام می‌رسند ← جامعه زیبا می‌شود ← عدالت اجتماعی در همه‌ی ابعاد تحقق می‌یابد.

- بعد فردی توحید عبادی بر بعد اجتماعی مقدم است ← چرا که جامعه از افراد تشکیل شده
- برای تشخیص ابعاد در آیات ← توجه به ضمیر کلمات لازم است.

عنوان کتاب: دین و زندگی

درس ۳: حقیقت بندگی

موضوع: لا إله إلا الله

- کلمه‌ی توحید است.

- جامعه همه ابعاد توحید و نافی هرگونه شرک است.

- مهم‌ترین شعار اسلام است.

- موجب فلاح و رستگاری و اولین سخن پیامبر ﷺ برای دعوت مردم به اسلام ← ﴿قولوا لا اله الا الله تفلحوا﴾

- بهای بهشت است.

- دژ مستحکم خدا است ← ﴿کلمة لا اله الا الله حصنی فمن دخل حصنی امن من عذابی﴾

• (شرط ورود به دژ خدا و مأمون بودن از عذاب او ← ولایت ائمه ← بشروطها و أنا من شروطها ← ترکیبی با درس ۸ سال سوم)

عنوان کتاب: دین و زندگی

درس ۳: حقیقت بندگی

موضوع: لا إله إلا الله

ترکیبی با درس ۱۱ سال دوم

- مرکب از یک نفی و اثبات است (نه به غیر خدا، آری به خدا)
- نشان دهندهی تولّی و تبرّی است
- پایه و اساس اسلام
- هر چه درک این کلمه بالا رود ← گناه کم می شود.

عنوان کتاب: دین و زندگی

درس ۳: حقیقت بندگی

موضوع: توحید و شرک امروزی

- اغلب مردم خدا را به یگانگی قبول دارند ← توحید نظری را قبول دارند.
- امروزه خدا از محوریت زندگی مردم خارج شده ← مردم دچار شرک عبادی شده‌اند.
- معرفت به خدا وقتی نتیجه می‌دهد که ← از شناخت ذهنی به ایمان قلبی برسد و در قلب تثبیت شود ← یعنی در کوچک‌ترین حوادث عالم خدا را ببیند ← بت‌های کوچک و بزرگ ساختگی امروزه مانع می‌شوند.
- مردم دیگر، دین و دستورات آن را وارد زندگی نمی‌کنند ← تمایلات دنیایی و نفسانی را اصل قرار می‌دهند.

عنوان کتاب: دین و زندگی

درس ۳: حقیقت بندگی

موضوع: آیه

اینان گرفتند دانشمندان و راهبانان را

پروردگاری غیر از خدا

و هم چنین مسیح پسر مریم را

در حالی که مأمور نبودند

جز این که تنها خدای یگانه را بپرستند

هیچ خدایی جز او نیست

او منزّه است از آنچه شریکش می‌سازند

(۳۱، توبه)

←

اتخذوا احبارهم و رهبانهم

←

ارباباً من دون الله

←

و المسيح ابن مریم

←

و ما امروا

←

إلا لیعبدوا الهأ واحدأ

←

لا إله إلا هو

←

سبحانه عمأ بشرکون

عنوان کتاب: دین و زندگی

درس ۳: حقیقت بندگی

موضوع: آیه

- شرک در ربوبیت جامعه‌ی مسیحی، به شرک عبادی آن‌ها انجامیده
- بیان‌گر توحید عبادی به‌خصوص در بعد اجتماعی
- ﴿لا اله الا هو﴾ ← هم ارزش ﴿لا اله الا الله﴾ است
- تسبیح و تنزیه‌ی خدا و نفی هرگونه شرک از او

■ توجه: آیه به توحید ربوبی اشاره ندارد، بلکه به شرک ربوبی اشاره دارد

عنوان کتاب: دین و زندگی

درس ۳: حقیقت بندگی

موضوع: آیه

و لقد بعثنا فی کلّ امة رسولا	←	به راستی در میان هر امتی رسولی را برانگیختیم
ان اعبدوا الله	←	(تا بگویند) خدا را بپرستید
و اجتنبوا الطاغوت	←	و از طاغوت بپرهیزید
		(۳۶، نحل)

- توحید عبادی نتیجه‌ی توحید نظری (اینجا ربوبی) است.
- ارسال پیامبران به دلیل امر هدایت ← توحید ربوبی است
- لازمه‌ی پذیرش ولایت خدا، نفی ولایت طاغوت است.
- هدف ارسال رسل، پرستش خدا و پرهیز از طاغوت است.

عنوان کتاب: دین و زندگی

درس ۳: حقیقت بندگی

موضوع: آیه

هر کس خود را تسلیم خدا کند
و نیکوکار باشد،
قطعاً بر ریسمان استواری چنگ زده
و سرانجام امور به سوی خدا است
(۲۲، لقمان)

←

←

←

←

و من یسلم وجهه الی الله

و هو محسن

فقد استمسک بالعروة الوثقی

و الی الله عاقبة الامور

- نشان دهندهی بعد فردی توحید عبادی
- نشان دهندهی وجود اختیار
- شرط ایمان ← عمل صالح
- تسلیم خدا بودن، توحید عبادی است.
- توحید عبادی و نیکوکاری لازمهی استمساک به عروة الوثقی هستند.

عنوان کتاب: دین و زندگی

درس ۳: حقیقت بندگی

موضوع: آیه

الحمد لله رب العالمين ← ستایش مخصوص خدایی است که پروردگار جهانیان است

(۲، فاتحه)

• توحید عبادی

• توحید عبادی نتیجه‌ی توحید ربوبی است.

ایاک نعبد و ایاک نستعین ← تنها تو را می‌پرستیم و تنها از تو یاری می‌جوییم

(۵، فاتحه)

• توحید عبادی به‌خصوص در بعد اجتماعی